

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Foi'a acésta ese tota Marti sér'a,
dar prenumeratiile se primesc
in tota dilele.

Pretul pe anu Ostrungariá; pre anu
8 fi, pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi, pre unu tri-
lunie 2 fi, era pentru Strainetate:
pre anu 10 fi, pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi,
pre unu tri-lunie 2 fi, 50 cr. in v. a.
Unu exemplar costă 15 cr.

Tote siodienile și banii de prenu-
meratime sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalui:
Aradu, Strața Teleki-ană, nrulu 27.

Insertiunile se primesc eu 7 cr. de
linie, și 30 cr. tace timbrale.

GUR'A-SATULUI in DIET'A UNGARIEI.

— Siedint'a de 14-6. Decembrie a. e. —

Vai, cinstitoru cetitori, și dragile mele ce cestító-
rie, că de multu nu v'am reportatui despre cele ce se
petrecu — pe cont'a nôstra — in diet'a lui Pist'a. —
Inse ce să faci, eu inea am trebuitu, să absentediu,
ca multi deputati rom. căci, vedeti, și eu aveam
lueruri pr'in tiéra. — Acuma inse, sciendu, că pe
acolo pe la dieta, voru fi lueruri mari, fiindu că s'au
amestecatu limbele, mi diresei și eu curențele de la
opinei, luai strait'a 'n bót'a — și nu me opri pana
la Pute-a Peste, dar' nu ca să incassediu diurne, ei
numai, să asistediu și eu, la desbaterile cele — dem-
ne — numai de jupanul Pist'a.

Cu acésta ocazie érasì m'am convinsu, cătu
suntu de liberali liberalii magiari, cătu suntu de
oportuni moderatii de deachisei; cătu este de mo-
destu, finu si cavalerosu *liberalulu Tis'a* — și peste
totu, cătu de multu ne *îubesce* pre noi *fratii magiari*.
De la acea siedintia memorabila, am venit u la con-
vingerea, că noi nu potemu fi fora de magiari, și ei
fora de noi; că suntu cele mai bune semne, că de
acum nainte, de-abuna séma ne vomu intielege cu
domnii silei, — și in fine, că suntu cele mai bune
prospete de unu venitorin mandru — de cărnatii si
lapte dulce. Ei, dar' la naib'a, ce indrugu eu aici
atace frasé góle, ca unu poetaslu modernu — să vedem
mai bine, ce sciu face magiarii cei culti. —

Siedint'a de 14 dec. anulu acestu fericitu, se
descuià pr'in presiedintele *Furci alias Bitto*, hâptu
la 10 oroläge. Dupa lansuirea protocolui siedintiei
trecente, Colomanosulu cavalerosulu jupanu *Tis'a*, interpe-
léza pre Slavacu min. pre. in privintia crisei minis-
teriali, că adeca, dreptu e, că tota *trăba magiarescu*
are să devină — *fucm'*.

La ce minist. pre. *Slavacu* respondi, că — da,
— semnele suntu cam astă, și ca dovede i spune, că

doi, din ortacii lui, și-au să capetatu — obsiturile
Dupa unu hiru-mîru infocatu apoi, se trece la or-
dinea silei.

Referadosulu comis-unei de rogatiuni și vai-
rari, Antonie a Morariului, poruncesce, că plange-
rea și lanantarile Micheliloru d'in Sighisior'a, pr'in
care se róga umilitu, ca să se modifice §§-i legei
minunate de naționalitate, cu atatu mai vertosu, că
și ei au limba, și inca bursusiesca — pre cum să pro-
testeze nejuste a le varmejiei Zarandu, in caușa
sigilului și a limbei — *brevi manu* să se respinga
cu indignatiune — cu atatu mai tare, că in tiér'a
magiariloru nu este, și nu pôte fi decat u limba
— dușea limba a lui Tahutum și Bendeguz.

C. Fabritius, sustienendu rogatiunea rogatoriloru,
si protestulu protestatoriloru, face o propunere in
serisu.

Dr. Macsimoviciu, secundéza lui *Fabritius*, ér'
Mácráii (eu gura mare sbiera astu-felin): „Cin-
stita casa! Nu credeți la hotii de romani, ei luera
totu pe subu mana, in secretu, și nu suntu adever-
ati patrihoti, ca mine,i ei vren Daco-romania, ei
au omorit multi unguri in revolutiunea lui Horia
și in anulu 1848—9, ei gravitéza la Bucuresci, —
deci propunu: a esilá toti carturarii de mocani, său
ai pune pe toti la umbra (aprobari in tota partile)
Ce vreun sasfi? ce vreun srbi? — funia de cinci
geositi la toti pe gât! In tiér'a lui Pist'a nu este,
nu pôte fi vorbia, deci de unguri nemesi, și nu-i
erata nimenui să-ni casee guri. Cine nu vré să fia
ungura, său sluga la unguri, acela nu pôte fi egalu-
indreptătitu, ér' cine se supune orbist nu pôte să
vorbesca alta limba, deci cea sonora a lui Atla!
(aprobari si elen-ari d'in tota partile, sgomotu asur-

ditoriu, presiedintele trage clopotulu intr'o dunga, — peste unu césu se face linisce.)

Babes: Domniloru! (levele, kivele, hu, hu, hu, hi, hi, hi, ha, ha, sgomotu ne mai pomenit, nu se pote audi nici unu cuventu.)

Hodosu: Onor. casa! (nem lehet, esit, ho, ho, ho, au, au, au, drum, drum, drum, sgomotu, ca la concertu de pisici, — nu poti intielege nici o vorba)

Romanu: Domniloru! (Váczra, bujtogató, lululu-lulu, hahaihai, presiedintele clopotiesce, sgomotu de nu audi nici o vorba, oratorele siede)

Cosma: Onor. casa! (hát ez mit akar, eláll, késő, bum, bum, bum, patiesce că ceia-l-alti.)

Georgiu Popu și Bonciu, patieseu totu asemene.

Tis'a: Cinstita casa! (sbieraturele infernali incéta cu totulu) Eu-su liberalu, magiaru incarnatu, și nu vreau să recunoscu, că mai suntuși alti ómeni in lume, decătu descendetii lui Arpád. (Ugy van, aplause prelungite) In europ'a nu este decătu unu statu liberalu — și acel'a e celu magiaru, adéca statulu nostru; nu eu-noseu și n'am cunoscetu, nici candu am adusu muscalii in tiér'a, — nici la diet'a d'in Dobritinu și Pozson — decatu o natiune — cea magiara — și

pr'in urmare, nici pretensiune, decătu pretensiune — magiara! Noi nu vremu decătu limb'a magiara, natiune magiara, — ceia-l-alti toti suntu siuvicsu! (Eljen, helyes in stang'a și drépta, deputatii rom. deachisti batu in palni, Grozman fluera de bucuria.) E dreptu că am ruinatu tiér'a, am jefuitu și usurpamu drepturile nemagiarilor, dar' ast'a o pretinde liberalismul nostru, lumea de acést'a nu scie nimicu, și noi și de acum nainte vom trece de ómenii drepti, cavalerosi și liberali! (aprobari viue, aplause fora fine)

Mácrádi: „Eu, am siepte pruni in gradina, pr'in urmare sum nemesiu. Fetiorulu meu e solgabireu, și belitoriu romanilor d'in cottulu Uniadorei, unde toti, inca și cei ce nu s'oru renegatu, suntu nemesi, — deci eu reprezentu aici numai pre nemesi, și ca atare, me portu — nemecsesce! (Aprobari d'in tóta coltiurile.)

Presiedintele: „Diet'a a hotarită: sasii, déca voru vré, voru remane și de acum'a catialusi; de nu, mérge la dracu; sîrbii taca, că de nu i duduim pe toti; — ér' romanilor déca nu li place — mérge la Bucureșci!“

Sî eu aceste siedinti'a s'a pusu in cuiu.

„Gur'a-Satului.“

Dascalii procopsiti și pricopsiti.

— Comedia in unu actu. —

Scen'a se petrece in urbea buheloru de subu Gain'a și Tiapulu, langa Burgundia.

Personele.

Bebea, princiu.

Draxinu, adjutantu.

Buleo, secretariu.

Marisic'a, consilieriu.

Lesia, ordinantiu.

It'a

Buculi

Totorom'a

Ciurdariu

Siub'a

Buteli'a

Buchi, poetu.

{ ostasi

Scen'a I.

Bebea. (siede in antisfambra cu manile in busunarii și stranuta tare.)

No! pu! bu! de-acum nainte,
Voiu să am mai multa minte.
Voiu să punu la busunariu,
Câte-o libra, séu denariu.
Ce? studentii de-omenia,
Potu să-mi dé ceva și mie,
Candu maturitate vreiu.
Pu! bu! mai multu nu lasu eu
Gratis, nici pe tatalu meu.
Isti, dascales, cu toti
Si-au trasu plat'a bine 'n zgloți.
De n'aru fi smultu potoroșce,
Pe ce-aru bé vinu roșu ei,
Dupa-ce mancu de la closce
Puisiorii golisiei?
No! pu! bu! de-acuma nainte,
Voiu avé mai multa minte.
(Dispare in sal'a de visita.)

Scen'a II.

Draxinu, *Buleo*, *Marisic'a*, *Siub'a* (in culina.)

Draxinu. (jocă) Hei ni, ni, și ni, ni, ni!
Oâ sum plinu de schampanie.
Hei! Buleo, Bebuleuca!
Bé schampanie! frate — leuca!
Aid' invertete Marisic'a,

Ca și-unu prisnelu! fa-te frisica!

Sari calcaiu de la cipele,

Că mi-pare, că vedu totu stele.

Hei li, li și na, na, na!

Pana-e lumea totu asiă.

Buleo. (catra *Marisic'a*)

„Buna óra“ mi-se pare,

Că vedu pe *Draxinu* calare,

Pe unu driglu lapedatu. . . .

Lu-a-ajunsu tempulu de 'nsoratu.

En privescce, mài Marisic'a!

Unde merge? cum se misica?

Marisic'a. Unde merge? Par' că scîmu.

Merge la Ierusalimu,

Dupa daru apostolescu,

Pe candu éra se 'noescu. . . .

Apoi drace, cum se misica!

Pe spinare la-animalu,

Ca 'n verfu de casa-o morisica

La ventulu cu iute valu.

Lesia. Pst! Taceti! Acum e bine:

S'a 'n focatu ap'a și 'n mine;

Aid' să facemu unu coru faină,

Că-su voiosu, nu 'n capu in haina,

Candu vedu traiulu cum se duce,

Ca unu riu de lapte dulce.

(Canta toti) Puiulu frîptu și vinulu bunu,

Facu totu dîua de Craciun.

Bine-e dascalu in gimnasu,

Că poti să aibi busunariu grasu,

Déca esti cam grosu la nasu;

Déca ai minte in capu

Sî in minte-capu. Hip! hap!

Scen'a III.

Bebea, *Draxinu*, *Buleo*, *Marisic'a*.

Bebea. (vine maniosu)

Hu! pu! bu! prostitu-ati, mài?

Nu-e birtu aici de ciangăi,

— János! vina stái la usiă

Cu senatos'a-ti matusia,

Sî le trage rondu . . . pe rondu . . .

Cum i-vei vedea esindu.

Buleo. (ingenunchiandu)

Erte-ne a T'a Maria!

Ti juramu pe „hoi teoi“,

Că astă mai multu n'a să fia.

Bebea. Acum iertu. Dar . . . vai de voi . . .

Marisic'a. (furiosu) Ce? Sî noi suntemu că tine

Profesori; sî ce voiesci?

Incepe numai cu mine,

De vrei, să me pomenesci! . . .

Noi cu dreptulu stămu în mane.

Ni potemu petrece aici,

Că fiii musei române;

Hm! pe mine nu me 'nfrici!

(Buleo. Marisic'a și Siub'a se ducu.)

Scen'a IV.

Bebea să *Draxinu*.

Bebea. Iste, Draxinu! én stăi numa,

Nu-e de-a visică totu cu glum'a.

Én spune-mi tu, mai fartate,

Cati bani ai pusu la chetrentiu,

Astu timpu, la maturitate

De la bietii de studenti?

Draxinu. Was befielt er? armer Bebe!

Cauta numai, ce-o să 'ntrebe!

Eu am pusu, cu cati noroculu

A voitu a me cinsti. —

Eu primeamuu chiar sî cu troculu,

De aveam, pe cin' jupi.

Bebea. Sic! a Deo erit poena,

Peste capulu teu Draxinu;

Vomu vedé ee-a fi cu scen'a

Unde duce rolu a. . .

De la Ciute, Tute, Mute,

Accepisti mi'a 'n — zglotii;

De-la Mudri dône sute. . .

Unde suntu acesti'a toti?

Draxinu. Meine Seele! Vei! ce dice?

Dieser arme Director?

Hei! Vei! . . . ce vre? să me strice?

Nu-me temu. Taci! că te-omoru.

Cauta 'n coci la-acest'a fôle!

Nici unu banu nu este 'n elu;

Ba, simtu pantecile góle,

De-asî mancă totu unu purcelu

Bebea. Nu-mi vorbí metamorfose!

Sciu eu că esti fôrte cultu.

— Despre nane sî frumóse,

Asî poté s'ascultu mai multu. —

Imparte cu mine banii. . .

Că te dau susu la . . . biteri. . .

Cum poti tu jupi sormanii

Studiosos — de cruceri?

Draxinu. Grigi de fléca! că-ci am palma!

Si-mi te-oiu prinde de capu.

Taci d'in gura. Trage séma! . .

Cucurbei'a mea nu-i — napu. . .

Lepetitu-am eu in clasa,

De sum rosîu la borceanu. . .

Prostu-e celu-ce trud'a-sî lasa

In sadaru. Nu-su eu dudanu.

Bebea. Puniat te coicum modo!

Pe mine me palmuesci?

„Al'avanti“ d'in chilia!

Eu sum alu teu directoru;

Mergi acum'a 'n seracia!

Mai multu nu esti profesoru.

Scen'a V.

Bebea, Iti'a, Buculi, Totorom'a.

Bebea. (tristu) De nacasu sî de amaru,

Arde-mi fruntea, ca unu giaru.

Căci, vai! corpulu dascalescu,

Me face să nebunescu.

Buculi. O parinte! ce te dore?

De poftesci, am medicini:

Chiaru tabacu de helu mai tare,

Matraguna, maracini.

De te dôre vre-o meséua,

Placa! poftiti éca-ací

Chiaru sî o faina luléua,

Poti fumá, catu vei voi.

Bebea Taci! afora d'in chilia!

Totorom'a. Oh parinte! ce-ai patîtu?

Tensorulu tor' omenia,

Dora te-a rasu pré uritu?

So geht es sokszor in lume,

Candu barbam lenyiratjak,

Monseur! catu pari a nume,

A fi unu ciupelitu tyuk.

Bebea. Taceat! o meus dolor!

Meus dolor grandis est!

N'asi pote-o spune dor'

Nici cu vorb'a, nici cu gestu.

Draxinu. . . Draxinu et ér' Draxinu.

Iti'a. Eu cunoscem d'in suspinu,

Că-ai patîtu cu Draxinu reu;

Haszontalan! nanaleu!

Totu d'aste face, dicu Dieu,

P'unde lu-pórtă nasulu seu,

Totorom'a. Aidati să ve prindu de coma

Să ve ducu apoi cu mine

Să jucam pe Draxinu bine!

Bebea. Ve multiamescu, prunci, cu minte

Mare, cătu unu bobu de linte.

Scen'a VI.

Bebea. (in sală de visita sfide pe sofa privesc în oglinda și admiră imaginea sa.)

Ah! ce capu de óia sura!

Ah! ce frunte de argenteu!

Ah! ce desfatata gura!

Ce ochi galbini, de te 'ncantu

Ah! ce falci mustetia, rasa. . .

Ca si oulu celu stirpitu.

O figura mai frumósa,

Nici nu s'a mai pomenit!

Scen'a VII.

Siub'a, Bebea, Ciurdariu, Buteli'a.

Siub'a. Domnedieu să dee bine,

Domnule Mari'a Ta?

Să-ti spunu ceva asfă-mi vine,

Pe unu „basso“ a cantă,

Daca vrei éca-ací corulu —

Ista e „alto“ — istu „soprano“ —

Poti sei altu-cumu ce-ni dorulu,

Să-ne dai atare banu,

Că cei cu cati ne cinstira,

Discipulii, — s'au sfintită.

Fora vinu sî beat'a lira,

Inca n'are apetitu. . .

Bebea. Bine, s'audîmu cum suna,

Dar, a fia-carui struna. . .

Siub'a. (Basso.) o-o-o-o-o

Ciurdariu. (Alto) u-u-u-u-u

Buteli'a. (soprano) a-a-a-a-a

Bebea. Nu-e bine. Inca mai trebe

Unu tonu, ce 'lu-vă cantă Bebea.

(Tenore) i-i-i-i-i.

Cuartetu.

Siub'a. Bebe, Bebe! vai de tine!

Bebea. Siuba, omu foră rusine!

Ciurdariu. O! beata Butulia!

Buteli'a. Ciurdariu cu mitea 'n calcăie.

Scen'a VIII.

(Totu aceia. Iti'a, Buculi și Totorom'a aducu pe Draxinu de urechi)

Iti'a. Maria Ta! canta in cōcē!

Celu ce 'nsclăea cu cosinu

Stranepoti de a lui Álmós.

Ca să vedeti, onor, cetitori, că nu-i siaga, reproducem după „Alföld“ aici urmatările:

„Az aradi kereskedelmi s iparkamara.“

Membri interni: Walfisch Pál presedinte. Desparțimentul de comerț: Bettelheim Vilmos, Deutsch Bernát, Rosenfeld Lajos. — Industria: Eckel Gyula, Grünwald Ferencz, Heim István (Pista), Jirászek Ferencz, Réthi (Wieser) Lipót, Steinitzer A. J. Esterne: Arnold János. Corespondinte: Steiner Adolf s. c.

N. B. Intre domnii acestia nu este nici unul, a cariu stramosiu n'ar fi venit cu Árpád pe la noi.

Déca nu credeti, placa, ai intrebă!

TANDĂ SÎ MAXINA.

T. Pentru ce ore nu mai prindu, să nu mai inchidu ungurii, pe-cine va éra, la Vatii séu la Murosii-Osiorheiu?

M. Apoi li cam rusine să loru de fiasco-ul, de la M. Osforheiu, cu Densusianu!

T. Ba! Ci fiindu că actiile loru stau tare reu, să voru avé trebuinta de amicitia romanilor!

M. Apoi să potu contă.

T. Asíà, asíà, noi dara n'avemu tiéra?

M. Cum asíà?

T. D'apoi audis și dise liberalul să cultulu de Tis'a, că tiér'a e numai a loru.

M. Fi, numai ast'a ti necasulu? — D'apoi, că ni romane să noua eava.

T. Ce?

M. Datorie ce ni le facora ungurii.

T. Audîtu-ai, că unii d'in Orbi'a mare, au datu serenada lui M. Romanulu?

M. De siguru pentru meritele sale, că a fostu inspectoru de scóle. . . .

T. Ba!

M. Atunci pentru că a fostu deputatu, și a votatu contra intereselor națiunei sale.

T. Nici.

M. Atunci dara pentru immortarea cea splendida a Catitiei?

T. Nu vorbi flecuri.

M. Apoi atunci de siguru pentru că a tienutu parastasu pentru Damjanics et cons.?

T. Dómne padiesce!

M. Ei, apoi pentru ce?

T. Pentru că au scapatu de elu!

M. Dicci ceva!

Identicu.

— Unde-i „iadulu“, despre care Popii nostri totu vorbescu, . . .

Intrebăse ore-care, Pre-unu amicu cu chipu popescu!

Ah! amice — josu eu glum'a —

— I respusne elu voiosu —

I adu-i lumea de acum'a,

Numai intórsa pe dosu!

Busniocu.

Asă pote . . . lu prindi de flóce . . .
(toti lu forfecă de capu)
Hutuitiuru! . . . place-ti Draxinu?
Draxinu. Vai de mine! Tata sfinte!
Cum patiescu ce n'am visat.
Vedu, déca sum omu potintă
Nu-mi e frica nici odată.
Aua! vai! Fugiti in lume,
Séu de nu, ve pvavusiescu . . .
Ca-ci de furia . . . facu spume . . .
Éra ochii-mi inmerlescu.
(Se sparia toti. Lu lasa de capu și formédia una ceren in jurnalul lui, — amenintându-l cu degetul.)

Bebea. Acumu: va fi ce ti-am spusu;
Te acusu la Pesce susu,
De nu 'nparti cu noi petaci.
De la studentii seraci.

Totii. Asă, vedi! să noi ti-am spusu,
Ca-i fi datu la Pesce susu;
Dar de faci tergul cu noi;
Nu-te teme de nevoi! . . .

Draxinu (curagiosu) Eu astufelu de vörbe proste,
Nu voescu a-le cunoscere, —
Să de patiescu cu nevoi,
Grigea badei să de voi
Totii suntemu comedianti
Totii ne sucimu intru unu dantiu.

Bebea. E he! Maioritas vincit.

Totii. Sic est! Maioritas vincit.
Draxinu remane perlitu.

Sen'a IX.

Buchi. (vine smeritu) Domnilor! ce 'n asta lume
Pe a muselor campii,
Vreti a caseigă renume,
Luati folosulu mintii,
Fiti pacinici, să 'n armonia
Să traiți. Sunteti chiamiti,
Altu-cum a cugetă 'ntana,
Ce, cum trebe să urmati.
Eu am o santa solia:
De celu mare sum tramisu,
Să sfarmu a certei domnia,
Precum in ceriu s'a decisu,
Celu cu capu de óie sura,
Să-si acatie fléca 'n cuiu
Siub'a-si ie locatu pe gura
Ca-ci altu modru nu-e, nu-i,
Să scapamu de ce ni-e frica
De carmaciul doritoriu,
Cum ne-aru fluturá de ehica
Aveti minte de doctori:
Unulu taca . . . altulu 'nece . . .
Unulu mutu . . . altu fora graiu . . .
Unulu surdu . . . ér altulu recé . . .
Mortu . . . ér altulu santu d'in raiu . . .
Candu aceste vorbe sante
Voru patrunde peptulu vostru,
Procopsiti veti fi la minte,
N'a fi să mai vedu omu prostu.
Pan' candu adi — ce comedie!
Ori in ce parte me 'ntoreu,
Nu vedu filosofi ca 'ntaia,
Ci papusi sióde de jocu
Deci lir'a-mi ér' cuventédia:
Voi! acestia grei la creri,
Să primiti cu minte trédia
Ce-a scornitul alu meu misteriu . . .

Totii. (furiosi) Hah! ce dascalu e acesta?

Bebea. Pu! bu! én deschideti us'a
Să-i damu ce-i-se cuvinte

Totii. Banu. Să-lu luamu la mana,
Să unu picu să ilu dascalimur,
Ca p' unu jidu (aratu pe Draxinu) d'in Rusalimur.
(urmădu o bataia confusa.)

Cortin'a cade.